

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 470.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trsta.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnostvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 11. Nasproti trditvi, da je vlada po indiskreciji došla do znanja o vsebini narodno-politiškega programa Nemecev, piše »Wiener Abendpost«:

Vlada ne pozna programa nemške opozicije, nikdo ni torej zagrešil indiskrecije. Vendar je morda smeti reči, da dotične razprave tu prizadetih krogov, namreč obeh narodnih taborov in vlade, ne gredo toliko navskriž glede načelne podlage poskusa za rešenje, marveč glede vprašanja oblike. Kar se dostaje vprašanja o načinu postopanja, katero vprašanje je hkratu v razgovoru, nečemo preiskovati tu, da-li bi bilo boljše nade na podlagi sporazumljenja med strankami, ali pa, ako bi vlada posegla vmes. To pa je gotovo, da vsi, ki zaresno hočejo, da se doseže trajno ozdravljenje notranjih odnosov, ne pa ravno nasprotnega, spoznavajo potrebo, da se poravna jezikovni prepir, ovirajoči produkcijo sil ljudstva.

Dunaj 11. Sklicuje se na spomenico ministerstva za trgovino o povspesjevanju avstrijskega eksporta, pozivlja dopis rečenega ministerstva vse trgovske in obrtniške zbornice, naj zaslišijo želje industrijaleev in trgovcev dotičnih zborniških okrajev in naj stavijo ministru za trgovino svoje navedbe in naj se zavzamejo najizdatnejše gledé mest, na katerih bi bilo namestiti odposlancev, gledé kandidatov, sposobnih jezikovno in strokovno, in gledé snovanja eksportnih sindikatov z ozirom na produkcijska središča, obstoječa v okrajih zbornice.

Dunaj 11. »Wiener Abendpost« (torej visokooficijozen vir), govori o načrtu vladinem za uredbo jezikovnega vprašanja na Češkem, pravi z

zadoščenjem, da so se zmanjšala nasprotstva med narodstni glede načel, po katerih naj bi se priredil zakon za rešenje jezikovnega vprašanja. Z oficijozne strani se zatrja nadalje, da se namerjani zakon priobči na podlagi § 14 še le po zasedanju ježelnega zbora češkega. Grof Thun da se nadeja, da tudi v parlamentu dobi večino za odobrenje tega zakona. Konečno oporeka »Wiener Abendpost« govoricam, kakor da bi bila vlada po kaki indiskreciji izvedela o programu Nemecev.

Budimpešta 11. Magnatska zbornica je odobrila brez razprave toliko nagodbeni provizorij kolikor zakon o kontingentu novincev.

London 11. Reuterjeva pisarna javlja iz Pekinga: Kitajski urad za vnanje stvari je doposlal zastopniku Italije, De Martino, službeno noto, da obžaluje, ako se čuti Italija žaljeno s tem, da se jej je vrnila nje prva nota, toda zgodilo se je to z najbolj prijateljskim namenom, sicer pa da Kitaj ne more ugoditi želji Italije za odstop pristanišča San Mun.

Milan 11. »Secolo« prinaša brzjavko z Dunaja, da je tudi Avstrija storila korakov v ta namen, da bi dobila v najem jeden kitajskih zalivov. (»Pester Lloyd« pa oporeka najodločeneje tem govoricam. Op. ured.)

New-York 11. Iz Washingtona brzjavljajo: General Otis je poslal vladi brzjavni nasvet, naj opusti vsa nadaljna pogajanja z ustaši in naj zaprične čvrsto, trajno napadovno vojno, dokler ne bode Otok Luzon (glavni otok mej Filipini) podvržen popolnoma. Proti ostalim otokom da treba postopati na enak način.

Rim 11. Dr. Mazzoni je obiskal papeža in se je uveril, da je stanje papeževo najbolje.

PODLISTEK.

Iz naše vasi.

Spisal Poluks.

V.

»Župnikov«.

I no, res ne vem, hočem vam-li kaj dosti opisavati našega korenjaka in domovanje njegovo tam v rebri, ali naj takoj začnem z zgodbi, zaradi katere je postal znamenita oseba naše vasi. Menda bo drugo boljše, ker je krajše.

Županovega odeva nimbus znamenitosti prav za prav le zato, ker je nekdaš šivaril po Dunaju, ne da bi bil prej kedaj kaj umel od krojaških umetnosti in skrivnosti. Če se mu je kedaj prej odtrgal kak gumb, i no, spel je s kakim klinecem skupaj zijajočo obleko, dokler mu niso njegova stara mati doma pomogli z šivanko in sukaneem.

Tesati je znal res, kakor ne kmalo kdo v naši vasi, ali šivati! — ne, za šivanje niso bili debeli prsti Županovega.

Bilo je torej tako-le:

Svoje dni so potrdili Županovega v vojake, kar prav za prav ni nič nenavadnega, ker v vojakih potrebujejo hrustov in korenjakov, kakoršen je bil Županov. Potrdili so ga torej. Posebno vesel ni bil, tisti »links« in »rechts« ni prav nič posebno hotel v njegovo glavo. No, pa šlo je, šlo. Od doma je imel par krajevarjev, da vsaj komisa ni bil lačen in to je prvo, česar potrebuje vojak. Toda osoda ne miruje z lepa.

Nekoč ga je poklical korporal pred-se in marširala sta skupaj k raportu. Čakal je torej prav boječe, kedaj se mu oznani, za koliko dni mu prisodijo posebno stanovanje brez luči in družine. Pa ni prišlo tako, kakor je mislil. Neko nemško stvar so mu brali tam na glas in ko so ga vprašali v raskavem vojaškem tonu: »Verstanden«? — pokimal je naš junak z glavo in zarenčal v svojem globokem basu prav debeli »ja«, če tudi ni umel drugega nego to, da mu nekaj pripovedujejo od nekakovega »šnajdarja«.

Mirno je šel zopet k svojemu komisu, dobro snival na trdi slamnici in nič kaj rad se ni skobacal drugo jutro zopet na noge. Malo debelo je sicer gledal, ko so mu povedali precej na vse zgo-daj, da naj spravi svoje reči vkupe, ker se ima popoldne odpeljati na Dunaj.

Dunaj!? — I no, zakaj pa ne? mislil si je naš znanec. Dunaj je veliko mesto in cesar in druga velika gospoda je notri, zakaj bi še jaz si ne ogledal te stvari.

Mirno je torej spravljal svoje stvari v tornister, v slovo se še jedenkrat prav pošteno najedel komisa in se vkreal v železnični voz na ljubljanskem kolodvoru. In vozil se je, vozil, da so ga bolele kosti in da se mu je že komis posušil, ki ga je vzel seboj za »popotno«. Ne vem, kako je gledal Županov, ko je prišel na Dunaj, pravil pa je pozneje, da je bilo prav zelo lepo; tudi tega ne vem, kako je prišel na določeni mu kraj in kaj se mu je sanjalo prvo noč na slavnem Dunaju.

Kar pa vem, povem.

Beseda o naših gospodarskih zavodih, njih delokrogu in poslovanju.

II.

Laškim zasebnikom, ki so in ki se posojajo našim ljudem denar, velja stališče, da nalagajo svoj kapital na dobro rento; vrnitve ne zahtevajo in je tudi nočejo, ker dobivajo od kapitala vsako leto, in če tudi je še tako slaba letina, vendar-le svoje obresti, dasi morda ravno tisto leto niso tako velike. Posojujejo kmetom veče svote, nego bi jih mogla posoditi sploh katera bodi posojilnica. Ali oni vedo, kaj delajo, oni delajo dobro preračunano. Glavni namen jim je, da kmet nikdar ne more priti v položaj, da bi mogel vrniti vse na enkrat, odplačila ali dela dolga pa nočejo: oni zahtevajo ves kapital, ali pa nič! In še to le, če je prišel termin. Če bi se računala amortizacijska odplačila po 6%, pa je gotovo vsaki strški kmet, ki je nosil svojemu upniku razven 8—14% obresti še vina, gujati in kapunov, v 10 letih plačal ves dolg, ali pa še več!

In vendar je revež vedno enako dolžan, da, še več je dolžan, če je imel nesrečo slabe letine, ker mu je oderuh-upnik prišel k glavniči — dvojne obresti. — O tem pa je še tako »dober«, da tolaži kmeta, češ, da nič ne dè, če ne plača letos, pa plača drugo leto.

Da je v tem pogledu »Istarska posojilnica v Pulju« mnogo storila, smo popolnoma prepričani, da pa ne bi mogla, kakor posojilnica, rešiti vsacega kmeta, to pa tudi vsakdo vè, kdor ume, kaj je

Drugo jutro je naš znanec ustal, kakor po navadi, ko je začel tisti nebodigatreba »blozati« na vse pretege. Ustal je, oblekel se in se postavil »habtaecht« ob vznožju postelje. Kmalu je prišel nekdo ponj. Vodil in vodil ga je po tistih hodnikih in stopnicah in ga privlekel pred velika vrata, za katerimi je šumelo in drdralo, kakor ne vem kje. Vstopil je in videl vse polno šivalnih strojev, mej katerimi je mrgolelo pridnih rok krojačev. Kar tebi nič meni nič so posadili tudi njega za tistega spaka, dali mu nekaj razrezanega sukna, šivank in sukanev in ga potem pustili v miru.

Županovemu se je posvetilo v glavi, kaj da pomenja vsa ta stvar in prav nič dobro se mu ni zdelo mej tistimi drdrajočimi in vrtečimi šivalnimi stroji. No, naš znanec je bil srčen, vzel čez nekaj časa vendar tisto razrezano stvar v roke in je začel ogledovati natančneje. Še-le po dolgem premišljevanju in primerjevanju je prišel do sklepa, da bo ta šment najbrž kedaj kaka sukinja, »za hlače so bili premajhni koseci«. Nekaj časa je prevračal tistega spaka pred seboj, in je zamudil skoro vse dopoldne z vtikanjem šivanke. To majhno »ušečce«! Presneto, raje bi bil obtesal skoro eno stran krelja! Ogledaval in vrtil je tisto stvar vesljubi božji dan mej prsti in zvečer je bilo še ravno toliko kosecev, kolikor jih je dobil zjutraj.

Županovega niso več deli k šivanju. Žalosten zaradi tega menda ni bil. Pred šivanko ima pa še zdaj rešpekt in krojačev ne gleda čez ramo.

Kaj mislite: šivati — hm, to ni kakor bi hruške pekeli! (Zvršetek.)

posojilnica in pa kaj in kakšen je istrski kmet, pa naj ima posojilnica tudi ves slovanski kapital na razpolago, kakor si ga predstavljajo izvestni idealisti.

Tudi to se nam ne zdi čudno, da se puljska posojilnica more slobodneje gibati. Ali to zopet ne radi tega, ker se morda ravna po nazorih »idejalistov« — češ, da so tiste »informacije« sama nepotrebna sitnost — ampak iz nasprotnega vzroka: ker nje voditelji žive bolj notri med narodom in morejo torej bolje poznati premoženjske razmere in individualne lastnosti posamičnih kmetov, nego pa zavodi izven dežele istrske. Domnevanje torej, da bi mogel kateri zavod posojati brez informacij, je naravnost nezmislno.

Da je reševanje istrskega kmeta tako težavno, je pač kvivda v tem, da so te trpine Italijani vadili na to, da ne plačujejo redno. Od nekdaj so kmetje hodili tolažiti svoje upnike z raznimi darovi in so bili vajeni le takemu plačevanju, da so v jeseni prihajali upniki z vozovi in so pobrali kmetu grozdje, tako, da je bilo kmetov, ki niso niti delali vina doma. Tako ni kmet-siromak nikdar prišel do spoznanja: kaj je denar in kako veliko vrednost ima njegovo blago! Seveda je sedaj pač težko navaditi take ljudi, da bi v gotovini plačevali amortizacijske letne obroke. Ker je denar pri njih jako redek, posebno, ker plačujejo s pridelki in ker pa one pijavke malo ali skoraj čisto nič ne cenijo pridelkov, mislijo pa ljudje, da ima denar mnogo večjo vrednost, nego je res. To je poskusila tudi banka »Slavija«, ki je svoječasno dovolila za Istro dva miliona gld., da se razposodita. V tem obziru treba ljudstvo poučevati in potem se isto povzdigne tudi gospodarski. Vzgoje treba, šolske in javne!

Kar se pa tiče pomoči, ki je — po menenju nekega idealista — prišla in ki ni prišla Istrski posojilnici, pa zopet dotični čudak — ni dobro poučen, ali bolje rečeno: ne ume posojilniškega poslovanja in ne ve, da tu delujejo drugi vzroki, toda o tem pozneje; le toliko bodi omenjeno, da je vzrok temu, če je posojilnici nedostajalo denarja, iskati drugod in sicer v nedostatku centralnega denarnega zavoda tu na jugu!

V Istri so bile nekaj let sem slabe letine, po nekaterih krajih ni bilo celo nič pridelka, — bodisi radi suše, bodisi radi toče, torej tudi denarja ni bilo. Na Štajerskem pa je bila izvrstna, ali vsaj dobra hmelova letina, zбоk česar imajo tamošnje posojilnice mnogo denarja na razpolago; pa tudi nekatere hranilnice so precej založene.

Ker pa nimamo pravega centralnega denarnega zavoda, ni možna kompensacija in ni mogoče, da bi poravnavali nedostatek enega kraja z obilico drugega, ker ni komunikacije med obema. Da bi pa kedo vlagal v oddaljene zavode, to je redek slučaj; k večjemu je patriotizem, ki naganja posamičnike, da pomagajo svojemu zavodu, sicer pa je vedno stvar taka, da vsakdo malaga denar tam, kjer mu je najbližje in ima vse komoditete, da ga tudi lahko dvigne vsaki moment, torej navadno tam, kjer je blizu in je že mnogo denarja.

Menenje pa: »ako bi drugi naši večji in srečniši zavodi imeli isti požrtvovalni smoter itd. — ne bi imeli kapitala v blagajnah, kakor ga nima puljska posojilnica itd...« je pa že odveč! Ljudje, ki tako besedičijo, so fantasti, ki mešajo pojme in niti ne razlikujejo kapitala od denarja. Dvomim, da hode »Istarska hrvatska posojilnica« hvaležna nekemu takemu fantasu na tem, kakor opisuje njen položaj! In jaz bi rad vedel katera druga posojilnica ima svoji »kapital« v blagajni?! Denar v blagajni je eno, kapital drugo. Posojilnici ne treba, da ima denarja v blagajni, ali če nima kapitala, potem je že tam, kjer se nehuje delovanje.

Našim posojilnicam se očita tudi pomanjkanje požrtvovalnosti. Čudno očitaje in krivično. Kar se tiče požrtvovalnosti pri posojilnicah in pri denarnih zavodih sploh, pa ne vem, če je mogoča še kaka druga požrtvovalnost, nego ta, da deluje in dela jako po ceni oziroma zastonj, da ima nizko obrestno mero za posojila in da eventuelno uraduju brezplačno — vse drugo pa, kar bi nekateri hoteli siliti v koš požrtvovalnosti, bil bi le riziko, ki pa ima svoje meje pri zavodih ožje, pri zasebnikih pa širše.

Beseda, vredna, da bi jo čuli in uvaževali naši rojaki povsod širom domovine.

Ne smemo tajiti, če se tudi morda utegnemo zameriti marsikomu: često se nas polašča čut, kakor da se mnogi naši rojaki izven Primorske — ne izvzemši parlamentaree in novinstvo — ne zavedajo prav, kaj da je Trst za vsenkupni narod slovenski. Nočemo reči, da bi se ne zanižali za nas, ali da ne bi sočustvovali z nami, ali tiste vneme je ni za ohranitev te postojanke, kakoršnja bi vspametela gotovo, ako bi se zavedali v polni meri, kaj da pomenja Trst za naš narod.

Ne treba torej praviti, kako prijetno nas je iznenadil članek, ki ga je prinesel zadnji »Primorski list« o važnosti tržaškega ozemlja.

Opisavši, kako tu samovoljno vlada vodstvo italijanske politike, polne sovražstva do Slovencev, nadaljuje:

»Kaj pomenja to za celokupni slovenski narod? Trst izgubljen, morje izgubljeno, glavno naše mesto izgubljeno!

Trst je edino mesto ob morju, do katerega vodijo poti iz vse Slovenije in v katero se tudi v resnici steka naša trgovina. Ako torej Trst popolnoma izgubimo, ali bomo sploh mogli imeti kak nadomestek? Ta izguba bi bila največja gospodarska izguba slovenskega naroda.

A tudi v narodnem oziru bi bila ta izguba za naš majhen narod velikanska. Trst vabi naše ljudstvo služiti si krvave groše v tako obilnem številu, kakor ne morda v vsa druga mesta skupaj. Kolika bo torej naša izguba vsakih deset let, ako Trst popolnoma izgubimo?!

Žalibog, da je mej Slovencei do zdaj premalo zanimanja za Trst. Skoraj za vsako mesto več storimo, nego za Trst. Povsod ustanovljamo nove zavode, nova društva, nove zadrage itd., za Trst nabiramo jako malo in prepustimo vse delo in vso žrtev tržaškim Slovenceem. Treba je torej širiti mej Slovencei spoznanje, da je Trst naše glavno mesto in da je torej vseh Slovencev dolžnost, podpirati zatiranje brate v Trstu in okolici.

Treba bo pa tudi med drugimi Slovani, zlasti med Čehi, širiti pravo spoznanje o važnosti Trsta za Avstrijo in za Slovanstvo. Tega spoznanja ni na Českem skoraj nič, marveč izgubljajo tam moči v borbi za veliko manjše koristi, nego jih imajo v Trstu. — Treba je pa tudi Čeha poučiti, da Slovenci sami se ne moremo vzdržati v Trstu, ako nas oni ne bodo podpirali. Trst morajo zapisati v svoj program tudi Čehi.

Kaj bi bilo torej najprej storiti? Bodi nam dovoljeno dati nasvete po svojem spoznanju:

1. Slovensko časopisje naj zdržema razpravlja tržaško vprašanje in to z večjo vnemo, nego goriško ali lju'ljansko, ker je resnično večje važnosti.
2. Slovenski državni in deželni poslanci morajo izdelati za Trst poseben program, katerega se bomo držali in po katerem bomo delali.
3. Časopisje in poslanci morajo uplivati na druge Slované in je prepričati, da se zavzamejo za Trst kakor za Prago ali druga važna mesta.
4. Za Trst nam je treba posebne gospodarske organizacije, da pride trgovstvo s slovenskimi pokrajinami v roke naših ljudi. Veliko bi v tem oziru lahko storil deželni zbor kranjski, ako bi bil res slovenski.

5. Ker je v Trstu samem in po okolici silno pomanjkanje mož, ki bi mogli in utegnili delovati za ohranitev Slovanstva v Trstu, treba bo v Trst poslati in s primerno plačo nastaviti delavce. Taki neodvisni in izobraženi možje so silno potrebni v Trstu, kjer ni enega slovenskega duhovnika, ki bi smel in mogel javno nastopati.

6. Ker ima naše ljudstvo v Trstu silno veliko slabih priložnostij in zelo malo obrambe od strani dušnega pastirstva, treba bo v Trstu posebnega duhovnega nadzorstva, morda celo svoje cerkve in svojega propovednika ali vsaj večjega duhovnega zavoda.

Prosimo slovensko časopisje, da bi izreklo svoje menenje o teh naših nasvetih!

To je res beseda, vredna, da Slovenci razmislijo o njej.

DOPISI.

Iz Podgrada, 10. marca. (Izv. dop.) Nemščina, ki se nam vsiljuje, je bolj nevarna, nego italijanščina. Tako sem čital, nedavno temu, v nekem ljubljanskem listu. In pritrdil sem pisau, kajti to je moje prepričanje že od takrat, ko sem počel misliti.

Deželni zbor dalmatinski je te dni tudi z enoglasnim sklepom označil svoje itališče, protivno vsiljevanju nemščine. To je dobro. Kedaj pa pridejo italijanski poslanci v Istri, Trstu in na Goriškem do takega zdravega prepričanja?! Kedaj se vsaj v tem vprašanju združijo z svojimi tovariši, Hrvati in Slovenci, tako, kakor so se v Dalmaciji združili tamošnji Italijani z Hrvati in Srbi?!

Ni dolgo temu, ko smo se v družbi razgovarjali o nemščini v Istri. Trdil sem, da je naše sodišče edino v deželi, kjer je uradni jezik nemški; povsod drugod je italijanski. Prigovarjalo se mi je, češ: da zdaj morajo tudi drugod rabiti nemščino. To bi bil torej napredek v vsiljevanju nemščine in sicer v tem slučaju na škodo italijanščine.

Nemci, posebno oni v »rajhu«, so predrzni in ošabni so do skrajnosti. Med tem, ko avstrijska vlada širi germanizacijo, so pa prišli oni gori do prepričanja, da, ako sploh v Avstriji poleg nemške obstoji še kaka druga narodnost, jim mora ta biti pokorna.

Temu v dokaz naj služi sledeči slučaj, o katerem sem bil obveščen ravnokar. Našemu županstvu ne more se kaj očitati glede popustljivosti v jezikovnem vprašanju. Ono baš je pripomoglo k izjavi ministra, da nemški ni deželni jezik v Istri.

Minulega meseca novembra prejelo je torej to naše županstvo nemški dopis od županstva Berg-Gladbach bei Köln am Rhein. Iz uljudnosti je sprejelo dopis in takoj odgovorilo nanj, se ve, v slovenskem jeziku. Konec meseca decembra pa je dobilo dotični list neodprt nazaj zato, ker je bil tudi naslov slovenski.

Nemec v rajhu torej misli: ti Avstrijec moraš sprejeti moj nemški dopis, a ne jaz tvojega, ki ni nemški. Odgovarjati mi moraš v nemškem jeziku.

Županstvo je delo vrneni list, neodprt, kakor je prišel, ad acta.

A županstvo Berg-Gladbach se pritožuje zdaj na c. kr. okr. glavarstvu na Voloskem, da županstvo v Podgradu ne odgovarja na njegove dopise. C. kr. glavarstvo je pozvalo tukajšnje županstvo na opravičenje.

Naše županstvo pa je okr. glavarstvu poslalo ono zaprto, iz Nemčije vrneno pismo.

Zdaj bi bila torej vrsta na c. k. okr. glavarstvu, da s slovenskim dopisom pouči Nemec v »rajhu«, da bi se morali prav lepo zahvaliti na uljudnosti, s katero se je vsprejel njih nemški dopis in tudi precej odgovorilo na isti. Tak slovenski odgovor moralo bi pod slovenskim naslovom poslati županstvu v Berg-Gladbach.

Stori-li tako? Kaj menite, gosp. urednik?! (Pa ste čuden človek, oprostite gospod dopisnik! Tako vprašanje! Saj bi morali poznati c. k. okrajno glavarstvo na Voloskem, in bi morali vedeti, kaka sapa brije tam! Ta burja je prišla sicer s Krasa, ali — kraška ni!! Nemška pa je, zelo nemška, in zato bi morali vedeti tudi Vi, da okrajno glavarstvo v Voloskem ne odgovori županstvu v Berg-Gladbachu tako, kakor si domisljate Vi v svojem — slovenskem ponosu in poštenju!! Pa brez zamere! Ured.)

Politični pregled.

TRST, 13. marca 1899.

Odkritosrdnosti prosimo! V uvodnem članku, razpravljajočem o potrebi slovenskega vsiljevalca v Ljubljani, piše praška »Politik«:

»Nam se zdi, da hočejo »visoki politiki« Slovence deloma ponemčiti, deloma pa poitalijančiti na nasilen način. Velikoitalijansko gibanje stremi, kakor znano, po tem, da bi Gorico, Trst in zapadno polovico Istre priključilo k Italiji; Dalmaciji — take je soditi — se hočejo odreči. Velikonemsko gibanje pa ima zopet načrt, da si napravi svobodno pot od Severnega morja preko Česke do Trsta. V Gorici, Trstu in Istri trčati ti velikonarodni gibanji jedno ob drugo. No, kako se vedejo vodilni krogi avstrijski nasproti tema gibanjema, zadevajočima se ob Slovence, gi-

banjema, ki nista nikak fantom, ampak realna resničnost? Meniti bi morali, da imajo ti krogi interes na tem, da slovensko pleme ohrani svoje narodno bitstvo in da se isto razvija organsko in naravno. Tako bi se preprečil spopad med obema označenima velikonarodnima gibanjema preko »trupla avstrijskega«? Ali kako se prihaja Slovincem na roko? Odgovor na to vprašanje si hočemo prihraniti; povemo le, da življenje Slovincem v Avstriji — kakor naroda — ni nikako življenje! Slovenci bi prosili odločujoče oblastne činitelje vsaj za to jedno: odkritosrčnosti! Naj bi vsaj — da skrajšajo trpljenje tega malega naroda, povedali in pokazali čim prej in odkrito, da-li hočejo ali nočejo dovoliti Slovincem potrebni ekzistenčni minimum?!

V moderni, pravni državi, pa taki vskliki trpinčenega naroda! In čudno: ta isti vsklik, ki ga je prinesel praški list, čujemo skoro sleherni dan iz ust našega priprostega ljudstva. »Saj povedo naj nam, kaj namerjajo z nami, da se ne bomo mučili v teh groznih bojih, ako so nam že res prisodili smrt.« Tako vsklika naše ljudstvo. In res: nehal naj bi se enkrat tisti trdi, kruti zistem, ki vedno govori o naših pravicah, o naši enakosti z drugimi in ki z zagotovljenjem svoje nepristranosti in dobrohotnosti vzbuja nade, a — potem dosledno odreka vse!! Vsaj toliko usmiljenja naj bi imeli z nami, da ne bi nas se svojimi obljubami vspodbujali v borbo za narodno ekzistenco, in da ne bi potem povzročali, da ta ubogi narod tava od neuspeha do neuspeha, od britkega razočaranja do britkega razočaranja. Vsaj odkritosrčni naj bodo z nami!

K položaju? »Neue Freie Presse« meni, da sedaj ni več možno dvomiti na tem, da hoče vlada na podlagi § 14. urediti jezikovno vprašanje na Češkem; praška »Politik« prijavlja »dementi«, oprt — kakor trdi — na najzanesljiveje informacije, da vlada pač nastopi o svojem času se svojimi nasveti za poravnavo jezikovnega prepira, vendar pa da ne vstopi v direktna pogajanja z Nemci dotlej, dokler ne bodo ti sami imeli jamstva, da so disponirani za resno političsko delo; potem pa javlja istej »Politik« nje dunajski dopisnik, da vlada hoče na vsaki način po zaključenju deželnega zbora češkega zaprijeti akcijo v jezikovnem vprašanju in jo dovršiti na podlagi § 14. Vlada da hoče priti Nemcem nasproti, toda le v toliko, v kolikor bode vedela, da ne bodo oporekali Čehi; dalje ima današnji »Piccolo« brzojavko z Dunaja, da je zakonski načrt za rešitev jezikovnega vprašanja na podlagi § 14. že dogotovljen in čim se objavi uradno, se skliče nemudoma državni zbor; slednjič ni razvidno tudi iz pojasnila v oficiozni »Wiener Abendpost«, kaj da misli grof Thun prav za prav?!

Ob toliki obilici različnih »virov«, kaj čemo storiti družega, nego čakati, kaj nam prinese jutranji dan?!

Izvrševalni odbor nemškonapredne stranke na Češkem je sklenil včeraj, predložiti zboru poslancev, da se nemški poslanci ne udeležijo predstojčega zasedanja.

Trozveza — star klavir. Avtor tega drastičnega in zajedno popolno opravičenega označenja sedanje vrednosti trozveze, dr. K. Kramář, objavlja v »Politik« zanimiv članek, v katerem zavrača napade na njegovo osebo, na Čeha in na vlado, v kolikor so bili ti napadi zasnovani na podlagi falzifikacij njegovega članka v »Revue de Paris«; zajedno pa brani svoj izrek o trozvezi z dogodki zadnjih časov v svetovni politiki. Mi se hočemo povrniti jutri k temu velezanimivemu članku.

O sporu med Rusijo in Srbijo piše »Information«, da je zastoj vse prizadevanje izvestnih političskih krogov v ta namen, da bi konflikt ruskega zastopnika Žadovskega v Belemgradu predstavili le kakor čisto osebno afero istega. Na podlagi najzanesljivejših informacij zatrja gori imenovani vir, da je bilo vedenje Žadovskega v popolnem soglasju z nameni kabineta petrograjskega. Vzrok vedenju Žadovskega proti Milanu ne tiči nikakor v nenaklonjenosti Rusije do naroda srbskega, ampak le v osebi Milanovi. Milan je prelomil svečano besedo, dano carju Aleksandru III. v zagotovilo, da se ne povrne več na srbska tla. Milana smatrajo torej v Petrogradu za osebo, s katero ne more občeovati zastopnik Rusije, ne da bi se kompromitoval.

Domače vesti.

Promocija. Gospod Radoslav Frlan je bil danes na vsučilišču v Gradcu promoviran doktorjem medicine universae. Čestitamo!

Umirovljenje. Minister za nauk in bogoslužje je prestavil v stanje trajnega umirovljenja okr. šolskega nadzornika in cesarskega svetnika, Frana Vodopivec, v Gorici.

Shod krščanskih socialistov, ki se je vršil včeraj popoldne v dvorani Mally, je bil znamenit v marsikakem pogledu. Ne spominjamo se, da bi bila ob katerem shodu še razstavljena tolika redarstvena sila, kakor je bila včeraj. Poleg komisarja, ki je posredoval na shodu samem, je bilo pred hišo več policijskih uradnikov, agentov in celo krdelec redarjev, ki so bili razvrščeni po ulici Torrente, zlasti pa okolo kavarne Chiozza. Policija je storila torej vse skrajne previdnostne odredbe in nje bojazen, da bi utegnili priti do demonstracij, bržčas ni bila neutemeljena. »Piccolo« in »Indipendente« sta že minoli teden dajala onih poznanih in sumljivih migljajev, katere znani pobalini predobro umejo in — izvršujejo. Pod oboki Chiozza je kar mrgolelo običajnih progressovskih demonstrantov. Po ulici Torrente pa je bilo vse polno ljudi, ki so se ustavljali, radovedni, kaj da pomenja to vrvenje in tolika redarstvena sila?!

Tudi v dvorani je bilo jako — živo! Že pred začetkom zborovanja je bilo takoj jasno, da se namerjata demonstracija in razgnanje shoda. Nagnalo se je v dvorano nekaj laških provokatorjev, ki so se vedli jednostavno — nesramno. Toda slovenska roka ima čudotvorno silo v sebi: nekaj vrišča in hrupa, nekaj dviganja in padanja pesti, nekoliko precej energičnega pehanja, precej umazane kletvine in ust onih, ki so se umikali proti vratam, in — provokatérji so bili onkraj praga.

Več slovenskih socialistov — med istimi par voditeljev — je ostalo v dvorani in jim moramo napisati spričevalo, da so se vedli možki in dostojno. Sklicevatelj shodu, dr. Pavlica, jih je tudi posebno pozdravil kakor — poklicane. Shodu je predsedoval koncepient drd. Pavletič. Govorili so: dr. Pavlica, dr. Krek in socialisti Kopač in Zavrtanek. Poslednja govornika sta pokazala vnovič, da se slovenski socialisti tržaški ne morejo rešiti iz kolobarja, ki je pravi »circulus vitiosus« in v kateri so zašli. Zavrtanek je sicer tudi nizal svoja dokazila na krivih trditvah, supozicijah in premisah, in zaključki so mu bili — zlasti, kar so dostaje narodnega vprašanja — seveda totalno zgrešeni, ali v njegovem govoru je bilo vendar nekaj jedra in logike, tako, da smo ga poslušali z zanimanjem; ali gospod Kopač!!

To je bil zanj pravi moralni poraz in za poslušalce — splošen smeh! Ko je vendar vedel, kaka nasprotnika bo imel proti sebi, bi se bil moral vendar malec bolje pripraviti. Ne umejemo, zakaj slovenski demokratje niso poslali najbistrejo glavo svojo — g. Kristana!

Mestni svet tržaški je imel v soboto zvečer svojo četrto zaupno sejo: izvršili so imenovanje jednega koncept. praktikanta, najeli so stanovanja za župnika in enega kooperatorja ter za župnijsko pisarno cerkve pri sv. Antonu novem (ulica Poste vechie št. A. 868 C. 20), storili so sklepov za Rossettijev spomenik, generalni direkciji javnega dobrotvorstva so dovolili letni prispevek 500 kron za izobraževanje gojenca Antona Hlrsberga na liceju Rosini v — Bologni, umirovili so par učiteljev in podelili so meščansko pravo več osebam.

Duleis in fundo — najboljše imajo gospodje na dan, si hranijo za nazadnje. Zadnje njih delo v tej zaupni seji je bilo to, da so **soglasno vsprejeli predlog verifikacijskega odseka, izvoljenega dne 31. januarja 1898., da se izvolitev Ivana Nabergoja občinskim svetovalcem ne potrja!!!**

O neki priliki, ko je bil razgovor o dogodkih v otvoritveni seji zadnjega zasedanja deželnega zbora tržaškega, ki je identičen z mestnem svetom tržaškim, ko so leteli kosi lesa na naše poslance, je menila neka odlična oseba nekako zbadljivo, da nikdo ne more razpenjati dežnika nad glavami slovenskih zastopnikov in jih varovati na ta način. Ta izrek kaže sicer jako čudno umevanje o varstvu, dolžnem minoritetam — in tudi če je manjšina prav tako majhna, kakor je naša slovenska v mestnem svetu in deželnem zboru tržaškem, a ne po naši krivdi, ampak po

krivdi onih, ki — nočejo razpenjati dežnika; ali bodisi, priznajmo tudi to, da ni nikomur v dolžnost, da bi razpenjal dežnik nad glavami naših poslancev; toda tega ne bi mogli pripoznati, da ni nikomur v dolžnost, razpenjati dežnik — nad parlamentarnim načelom, nad svetimi pravicami, spojenimi z zakonito dobljenim mandatom in s prerogativami volitev v vsaki konstitucijski državi, kar vse je kruto žaljeno po takih sklepih, kakoršen je rečeni, ki ga je storil mestni svet tržaški v zaupni seji od minole sobote.

Domača umetnost. Pišejo nam: Vrli, občeznani kipar Josip Grošelj v Seleh pri Škofjiloki na Kranjskem je izdelal pred kratkim veličasten kip Kristusa, potečega krvavi pot.

Kip je izklesan iz lepega marčanskega marmorja, v nadnormalni velikosti.

Zveličar kleči ob robati skali, z sklenjenima rokama.

Božanski lepo glavo ima povzdignjeno proti nebu; iz obličja, nad katerim se boči visoko čelo, odseva brezmejna žalost. Lasje se vsipljejo v valovitih kodrih na ramena. Lepo izdelani plašč v umetnih gubah pada po krasno modelovanem životu. Vsa sestava deluje izborno nagledalec, kateremu takoj stopa pred oči oni trenutek, ko Zveličar prosi svojega nebeskega očeta: »Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!«

S tem najnovejšim umotvorom svojim, kate-rega je gospod Grošelj izdelal za daljni Wernstadt na severno Češkem, po naročilu ondotnega gosp. dekana, si vrli umetnik tudi v tujini proslavi svoje v domovini že itak sloveče ime.

Prijatelje lepe umetnosti pa vabimo, naj si ogledajo to impozantno podobo, predno se slika odpošlje na določeno mesto.

Bralno društvo v Divači bode imelo v nedeljo dne 19. t. m. svoj letni redni občni zbor z sledečim dnovnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Posamezni predlogi in nasveti. 5. Volitev novega odbora. Vsi Divačani, kakor tudi vsi v Divači naseljeni gospodje, ki se čutite dolžne, skrbeti za blagor naroda, vsi, pravim, prihitite dne 19. t. m. v društveno bralno sobo ob 1. uri popoldne, in brezizjemno vpišite se vsi v društvo, da bode isto zamoglo na drugem občnem zboru pokazati mnogo več uspehov, nego jih zamore, žalibog, letos.

Na gotovo svidenje torej!

V Trnovem pri Ilirski Bistrici so se vršile te dni občinske volitve. Izvoljenih je 16 odbornikov narodne stranke in 10 konservativne stranke. Tem povodom smo dobili od tam dve sporočili, kateri obe govoriti o izbruhih skrajne strasti in sovražstva, ki pa se ne vjemati med seboj v pripovedovanju stvari. Ne vedoči, kje je resnica, se omejujemo na to, da izjavljamo, da zasramovanja in izgredi radi političskih diferenc so grda stvar, naj jih je že izzval Peter ali Pavel. Politiške borbe same na sebi niso nikaka nesreča za narod, ali nesreča so, ako so zadobile oklike, kakoršnje so se udomačile v marsikaterem kraju na Kranjskem.

Drobne vesti. V morje je padel s pomola sv. Karla neki Viktor Giovannini iz Italije. Nekaj pomorščakov ga je potegnili na suho. Bil je brez dela in brez sredstev. Oddali so ga v bolnico.

Ljubosumnost je grozna bolezen, to je znano in marsikdo bi znal zapeti o njej žalostno pesem. Neka tržaška Helena — ne vemo pa, ali »lepa«, ali grda — trpi grozno na tej bolezni. Neprestano jo muči misel, da ima »on« še neko »drugo«. V tej mučni misli muči njega dan na dan. Ker pa je »ona« resolutnejša, nego »on«, ima seveda »ona« vsikdar zadnjo besedo; minole sobote — ko je zopet nastal jeden takih prizorov — se je pa zgodilo čudo, da je on imel zadnjo besedo, in sicer tako odločno, da je morala »ona« hiteti na zdravniško postajo se svojimi lisami na glavi. Da-li je sedaj ozdravljena od grozne bolezni? Ne verujemo! Ljubosumnost je bolezen, ki se rada ponavlja.

S pestjo po glavi je dobila neka mladenka, ko je šla po Acquadottu. Ranjena blizu desnega očesa je hitela na zdravniško postajo, kjer pa ni hotela povedati, čegava je bila ona pest, ki jo je pobožkala tako neljubo. Je pač bila kaka »ljubeča« pest!

Okrajna bolniška blagajna. V minolen tednu je bilo prijavljenih 380 slučajev bolezni. Ozdravljenimi je bilo proglašanih 406. V zdrav-

ljenju jih je ostalo 963. Med temi jih je 126 vsled nezgode na delu. V 132 slučajih so se bolniki pregrešili proti odredbam zdravnikov. Podpore je bilo izplačane 11.263 kron 70 stotink.

Kužne bolezni v Trstu. Od 4. do 11. t. m. je bilo prijavljenih 18 slučajev davice, 7 slučajev škrlatine in 3 tifozne mrzlice. Umrlo je: dve osebi na davici in 1 na škrlatini.

Samomor. 19-letni finančni stražnik Henrik baron Truchsess de Wetzhausen se je ustrelil minolo noč na svoji postelji, med tem ko je 5 drugih tovarišev njegovih mirno spalo v istej sobi. Samomorilec je bil — kakor že kaže njegovo ime — iz rodbine, ki je gotovo nekdaj videla boljih časov. To je menda grizlo mladeniča, ko je moral jesti trdi in grenki kruh finančnega stražnika, da je slednji sam storil konec svojemu življenju.

Velika nesreča se je dogodila v kamenolomu pod Frlugi blizo Opčin, prav na onem prostoru, ki ga je kupil magistrat za gradnjo norišnice. V soboto zvečer je šel neki mladenič z Frlugov doli na novo cesto. Mislil, da gre po pravi stezi, je stopal trdno, a hipoma je telebnil čez visoko steno kamenoloma. Pal je kakih 24 metrov globoko. Razbil se je ves. Včeraj zjutraj ga je našel cestar v groznem stanju, a bil je vendar še toliko pri zavesti, da je pojasnil na stavljeno mu vprašanje, da je res padel sam in da mu ni nikdo storil ničesar. Pravijo, da je bil nekoliko vinjen. Ponesrečenec so prenesli v bolnico. Čuje se, da je iz Črnegakala in da mu je kakih 27 let.

Loterijske številke izžrebane dne 11. t. m.:

Trst	84	89	71	38	70
Line	11	79	24	78	16

Različne vesti.

Iz Vatikana. Bolezen in nenadno hitro ozdravljenje papeža je bilo v povod velikanski manifestacije simpatije, katere so se udeležile vse dežele in vsi sloji. Došlo je nad 20000 brzojavk, ki so poizvedovale o stanju papeževem, oziroma izražale najpriskornejšo čestitko. Med čestitkami vladarjev in glavarjev držav sta sv. očeta posebno razveselili dve: oni cesarja Frana Josipa in carja Nikolaja. Na brzojavki prvega je bil papež globoko ganen in se je zahvalil najživahneje. Tudi brzojavka carjeva je izražala globoko udanost in željo, da bi ostalo še dolgo ohranjeno toli dragoceno življenje, kakoršnje je Leva XIII., v blagor človeštva in miru.

Iz sodnih dvoran. V Zagrebu je sodišče obsodilo 14-letnega dečka Tomo Kranjca na pet let ječe, ker je s sekuro ubil svojega lastnega očeta, ko je hotel isti pretepati svojo ženo, dečkovo mater.

Nedavno smo sporočili o čudnem slučaju, da je nekdo pobegnil se svojo lastno mačeho, danes pa nam je sporočiti, da je neka ženska ugrabila — 6 mesečno možko dete, ker se je bila — zaljubila vanje. — 21-letna dekla Eliza Offenberger je bila v bolnici v Solnogradu in tam se ji je 6-mesečni Robert Haberpoitner omilil tako, da je sklenila vzeti dečka seboj iz bolnice. Sklenila — storila. Radi tega je bila obtožena z ločinstva javnega nasilstva, toda sodišče jo je rešila obtožbe.

Rudar Jakob Mobyla je prebol v prepiru svojega lastnega brata. In skregala sta se bila — uganite zakaj? — radi razlike v menenju o prednostih posamičnih vojaških oddelkov. Nesrečnož je dobil tri let ječe.

Spovednik Luchenija. Minoli teden se je bavil na Dunaju duhovnik Blanchard iz Ženeve, ki je spovednik morilec naše cesarice, na dosmrtno ječo obsojenega Luchenija. Blanchard je bil tudi v avdienci pred cesarjem in je obiskal več visokih oseb. Blanchard je sprožil misel, da se v Ženevi sezida pravna kapelica.

Germanizacija na Češkem. Leta 1656 je bilo na Češkem 942000 prebivalcev, od teh 815.000 Čehov in 127.000 Nemcev. Leta 1700 je bilo 1.552.000 prebivalcev od teh je bilo 1.165.000 Čehov in 387000 Nemcev. — Leta 1750 je bilo 2.282.000 prebivalcev, od teh 1.529.000 Čehov in 693.000 Nemcev. — Leta 1780 je bilo 3.257.000 prebivalcev; od teh 2.105.000 Čehov in 1.152.000 Nemcev. Leta 1825 je bilo 4.257.000 prebivalcev; od teh 2.365.000 Čehov in 1.646.000 Nemcev. Leta 1859 je bilo 4.778.000 prebivalcev; od teh 2.915.000 Čehov in 1.863.000 Nemcev.

Leta 1880 je bilo 5.560.000 prebivalcev, od teh po občevelnem jeziku 3.459.000 Čehov in 2.058.000 Nemcev. — Leta 1890 je bilo 5.843.094 prebivalcev; od teh 3.645.000 Čehov in 2.158.788 Nemcev. Te številke govore jasno, kako je tudi na Češkem naraščala germanizacija.

Pet oseb v plamenu. V Arzbergu (Zgornja Avstrija) je navstal po noči dne 4. t. m. strašen požar. Kmet Matija Sagerer je hotel rešiti iz hiše svoje tri 9—13-letne otročiče, ali ni se povrnil več. Vsi štirje so našli v plamenu svojo smrt. Sagerer je imel 7 malih nepreskrbljenih otročičev. Njegova žena je malone znorela vsled te grozne nesreče. Obolela je tako, da so jo morali prevesti z sv. zakramenti. Posebna tragika pa tiči v tem, da je Sagerer pogorelo hišo kupil še le pred kratkim in je še le osem dni bival v njej.

Šopki o. Stanislava Škrabca.

(Dalje.)

IV.

Kdor je čital mojo razpravo, Je-li vse prastarina? in sodi bezpristransko, mora priznati, da se v njej niti učenosti, niti osebe o. Stanislava nimalo nisem dotikal, kdor pa ni čital, pošljem mu drage volje odtis. No kakov je bil »Odgovor« razžaljenega v svoji domišljiji učenjaka! Na vse kriplje se muči dokazati, da je on nov Kopitar, in da prav za Kopitarja ga moramo imeti vsi, ki si upamo kdaj pero vzeti v roke. Ne imevši k temu čisto nobenega uzroka, sipa na me epitete: otrok, človek ne zdrave pameti, ignorant, konfuzni profesor, glupec, klobuštra, kak M. M. itd. bez konea in kraja, in pri tem govori cinično, da njemu moja oseba ni mari, da le jaz svojo »visoko osebo naprej rinem«, da njegove besede so le — »personifikacija spisa!«

Lepa personifikacija! lepe besede iz ust omikanega človeka, ki hoče, v nameček, nas drugih učiti pisati po slovenski! Ponavljam, da orožje najbolje dokazuje, za kako idejo se bori človek. Niti sigmatični futur naših pradedov, kateri zna o. Stanislav, ki meni očita, da uže zato ne morem znati, kako Nemei govoré, ker ne živim méj njimi (!!), niti homkanje dovršnikov — psovč in zasmehovanja protivnika ne zahtevata.

No ko bi bilo samo to! Takrat bi mi rekli: mož je šel v cokljah zajca loviti, ker pa vidi, da je ves trud zastoj, luča za njim grčaste krepelee.

Ne! velenčeni o. Stanislav se poleg tega trudi v potu svojega obraza, da bi na me vrgel črno senco in se tako sam pokazal v najbolj jarkeji svetlobi. Zato meni pripisuje svoje grehe in poleg tega mi še navezuje take, o katerih je prav lahko dokazati, da jih nisem kriv.

Da-si niti besede »goljušja«, niti najmanjšega oikanja na tako očitanje z moje strani nihče, z najzlejšo voljo, ne more najti v moji polemiki, vendar o. Stanislav tvrdi, da mu jaz pripisujem »naravnost goljušja«.

Čujte, dobri ljudje, kako dokazuje o. Stanislav svojo trditve.

V »Cvetji« (XI. teč. 1. zv.) piše on od besede do besede, da »v novejših, zlasti severnoslavenskih jezikih rabijo za futur tudi iti, jeti, statie«.

(Pride še.)

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Trst 13. Ravnokar doznavamo, da je tržaško namestništvo uničilo sklep mestnega sveta od 21. januarja t. l. glede uzidanja spominske plošče v proslavo shoda laških županov.

Dunaj 13. Mnogo cerkvenih dostojanstvenikov je došlo semkaj na škofovske konference, ki se bodo vršile pod predsedstvom kardinala-knezonaškofa Schönborna.

Praga 13. Komuniké o večeršnjem zborovanju ustavovernega veleposestva se izjavlja odločno proti oktroiranju jezikovnega zakona na podlagi § 14., ker smatra takov način jako nevarnim za jezikovne odnose, ter graja zlorabljanje vere kakor politiško bojno sredstvo in graja poskuse za zanašanje narodnih preprirov v vojsko.

Carigrad 11. V odgovoru, ki se neposredno odpošlje na rusko noto radi konference za razoroženje, se vsprejemlje povabilo, toda z nekaterimi formalnimi pridržki.

New-York 12. Včeraj je odplul na Kubo transposten parnik s tremi milijoni dolarjev, katere so Kubani vsprejeli od Amerikanov.

Havana 12. Narodni zbor je sklenil, da je Gomeza odstavi. Z ozirom na ta sklep izjavlja le-ta v posebnem manifestu, da odstopa.

Rim 12. Glasom poročila v »Italie« bode jutri konferenca poslanikov Anglije, Rusije in Francije pod predsedništvom ministra za vnanje stvari, Canevaro. Namen konferenci je proučenje novega ustavnega statuta za Kreta.

Pariz 12. »Eclair« hoče vedeti, da službena preiskava o eksploziji v La Goubron dokaže, da vzrok katastrofi ni došel slučajno in da pridobiva na verjetnosti ona govorica, ki trdi, da je eksplozijo pripisati anarhističnemu atentatu.

Bruselj 13. Poročilo zdravnikov, izdano sinoči, pravi, da boljšanje v stanju kraljice Henrijete, nadaljuje.

London 13. Maximo Gomeza je nastopstvo prejšnje ustaške vojske na Kubi odstavilo od njegovega mesta radi nepokornosti do rečenega zastopstva. Dolže ga, da je vsprejel od Amerikanov za Kubane 3 milijone dolarjev, ne da bi se bil popred sporazumil z zastopstvom.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario šte. 2.

(šolsko poslopije).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna reserva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna reserva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna reserva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Reserva na razpolaganje	500.000—
Reserva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Reserva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Reserva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna reserva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdiriva št. 2, (v lastni hiši).

PRSNi PRAH (prah za izvoščeko)

(ne kašlja).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zastlžanju, nahodu in drugim kataričnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 novč. Dobi se jedino v

lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“

občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

CASSA DI RISPARMIO TRIESTINA

(Tržaška hranilnica)

Sprejemlje denarne uloge v bankovcih od 50 novč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoldne. Obresti na knjižice 3%.

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 gld. pa 5 dni.

Eskomtije menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2

Posojuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld. po 4 1/2

Višje zneske od 1000 do 5000 gld. po 5 1/2

Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru.